भारतीय सामाजिक समस्या

:: संपादक ::

प्राचार्य डॉ. बाळासाहेब जाधव
प्रा.डॉ. तुकाराम फिसफिसे

ISBN: 978-93-91621-20-9

Title: भारतीय सामाजिक समस्या
(Bharteey Samajik Samasya)

Editors: प्राचार्य डॉ.बी.यू. जाधव, प्रा.डॉ.टी.आर.फिसफिसे
(Prin. Dr. B.U.Jadhav, Dr. T. R. Fisfise)

© Principal, Shri Shivaji College, Parbhani - 431401

First Edition : November 2021

Published by
Dr Kalyan Gangarde
for New Man Publication,
104-A, Shivram Nagar, Parbhani - 431401.
Mob. + 91 8329000732
Email: nmpublication@gmail.com
www.newmanpublication.com

Printed at
Snehal Printers and Book Binders,
104-A, Shivram Nagar, Parbhani – 431401
Mob. + 91 9730721393

This publication is an outcome of UGC STRIDE Project (Component-1) being implemented at MSP Mandal's Shri Shivaji College, Parbhani

Price: Rs 395/-

All rights reserved. No material may otherwise be copied, modified, published, or distributed without the copyright owner's prior written permission.

Academic facts, views, and opinions published in the book express the author's views solely. The author is responsible for their content, citation of sources and the accuracy of their references. The publisher cannot be held accountable for any lacks or possible violations of third parties rights.

अनुक्रमणिका

१. विस्थापीतांच्या समस्या : एक अभ्यास
डॉ. विश्वनाथ माधवराव सुर्यवंशी ०६

२. समानतेचा हक्क आणि वास्तव एक अभ्यास
दलित सुभाष कांबळे, प्रा.डॉ. दीपक धारवाडकर १४

३. महिला सक्षमीकरणासाठी शिक्षणाची भूमिका
प्रा. ढोणे सुचिता सुभाषराव १९

४. कौटुंबिक हिंसाचार कायदा २००५ व महिला सुरक्षा
डॉ. रवींद्र पुंजाजी मते २४

५. परित्यक्ता स्त्रियांच्या समस्या : एक सामाजिक चिंतन
प्रा.डॉ. शशिकांत मुकुंदराव आलटे २९

६. स्त्रीभ्रुणहत्या : एक सामाजिक समस्या
प्रा. प्रल्हाद दत्तराव भोपे ३४

७. भारतीय स्त्रीयांची स्थिती आणि गती
प्रा.डॉ. लक्ष्मीकांत जिरेवाड ४०

८. स्त्रीभ्रूण हत्या ही एक सामाजिक समस्या
प्रा.डॉ. गजानन बाबुराव मरगीळ ४४

९. सामाजिक व राजकिय क्षेत्रात महिलांचा सहभाग व सक्षमीकरण
प्रा.डॉ.नानासाहेब पाटील ४९

१०. घटस्फोटाचे बदलते स्वरूप
प्रा.डॉ.सुनंदा विश्वनाथ भद्रशेटे ५४

११. 'घालमेल' एक स्त्रीमनाची घुसमट
प्रा. डॉ. गणपती जोतीबा मोरे ५८

१२. नोकरी करणाऱ्या महिलांचे प्रश्न
राजकुमार विष्णू जोंधळे ६३

१३. कामकाजी महिला व पुरूष सत्ता मानसिकता एक तत्व चिंतन
प्रा. डॉ. कापुरे राहुल ज्ञानेश्वर ६७

१४. असंघटित क्षेत्रातील बालकामगार मुलींचा समाजशास्त्रीय अभ्यास ....
शेटे स्वप्ना अविनाश ६९

१५. हुंडा प्रथाः समाजशास्त्रीय अध्ययन
प्रा. अरविंद एच. हनुमंते ७४

१६. भारतीय राष्ट्रवाद
साईचरण व्यंकटेश पेंडकर ७९

२.

समानतेचा हक्क आणि वास्तव एक अभ्यास

मार्गदर्शक
संशोधक
प्रा.डॉ. दीपक धारवाडकर
दलित सुभाष कांबळे
तोष्णीवाल महाविद्यालय, सेनगाव

प्रस्तावना :

मानवाच्या अनेक गरजा असतात. परंतु त्या गरजा भागविणारी साधने मर्यादित असतात. परिणामी 'अमर्यादित गरजा आणि मर्यादित साधने' या परिस्थितीमध्ये मानव अडकला जातो. या अमर्याद गरजा भागविण्यासाठी मनुष्याला समाजातील इतर व्यक्तींची मदत घ्यावीच लागते. त्यामुळेच व्यक्ती समाजामध्येच वास्तव्य करत असतो. म्हणूनच मानवाला समाजशील प्राणी म्हणून ओळखले जाते.

मानव आणि त्यांच्याकडे असलेल्या बुद्धीच्या जोरावर मानवी उत्पत्तीपासून वर्तमान काळापर्यंत नवनवीन शोध लावून मानवी समाजाचा विकास घडवून आणला आहे. परंतु वंश, वर्ण, धर्म, जात, प्रांत, भाषा, लिंग अशा वेगवेगळ्या घटकांच्या आधारावर समाजामध्ये विषमता अस्तित्वात असलेली आठळून येते. समाजामध्ये असलेल्या विषमतेच्या आधारावर समाजातील काही घटकांना विकासाच्या संधी पासून दूर ठेवले जाते, त्याचे शोषण केले जाते. अशा अन्याय व शोषण ग्रस्त व्यक्तींना सामाजिक दृष्ट्या सन्मानाने जगण्याचा समान अधिकार, संधी प्राप्त व्हावी यासाठी मानवी अधिकार प्रदान करण्यात आले आहे. त्या अधिकाऱ्यांपैकी समानतेचा हक्क आणि त्याचे वास्तव जाणून घेण्याचा प्रयत्न प्रस्तुत लघुशोधनिबंधातून करण्यात आला आहे.

उद्देश :

१) मूलभूत हक्कांचा इतिहास जाणून घेणे.
२) समानतेच्या अधिकाराचा अर्थ जाणून घेणे.
३) समतेच्या अधिकाराचे वास्तव जाणून घेणे.

संशोधन पद्धती : प्रस्तुत लघुशोधनिबंधा साठी दुय्यम स्त्रोताचा वापर करण्यात आला आहे. त्यामध्ये प्रकाशित व अप्रकाशित ग्रंथ, पुस्तके, मासिके, साप्ताहिके, वर्तमानपत्र इत्यादीचा वापर करण्यात आला आहे.

शोधनिबंधाचे महत्व : भारतीय संविधानामध्ये नागरिकांच्या विकासासाठी मूलभूत अधिकारांचा समावेश केला आहे. नागरिकांना काही अधिकार व विकासाच्या निश्चित योजनेचा समावेश नसेल तर लोकशाही अस्तित्वात येऊ

शकत नाही. नागरिकांच्या सुखी जीवनासाठी अधिकार महत्वाचे असतात. त्यामुळेच भारतीय संविधानामध्ये मानवी अधिकारांची तरतूद करण्यात आली आहे. त्या अधिकारांची जाणीव सर्वसामान्य नागरिकांना करून देण्यासाठी शोधनिबंध महत्त्वपूर्ण ठरणार आहे.

मानवी हक्काची उत्पत्ती :- मानवाला हक्क प्राप्तीसाठी प्रखर संघर्ष करावा लागला आहे. लोकतंत्र पद्धतीच्या उद्यामुळे मानवास हक्क प्राप्ती बाबतचा किरण दिसू लागला. सर्वप्रथम बाराव्या शतकामध्ये इंग्लंडमध्ये मॅग्नाचार्टामध्ये मूलभूत हक्कांचा उच्चार करण्यात आला. अमेरिकेमध्ये १७९० मध्ये मूलभूत हक्कांसाठी घटना दुरुस्ती करण्यात आली होती तर मानवी हक्क जन्मतः च स्वतंत्र व समान असतात या तत्त्वाची घोषणा फ्रेंच राज्यक्रांती मध्ये करण्यात आली तसेच दुसऱ्या महायुद्धामध्ये मानवजातीची जी अपरिमित हानी झाली होती ती थांबविण्यासाठी स्थापन करण्यात आलेल्या संयुक्त राष्ट्रसंघाने १९४८ मध्ये मानवी हक्काचा जाहीरनामा घोषित केला. यावरून मानवाच्या विकासासाठी मानवी हक्काची असलेली आवश्यकता दिसून येते.

भारतीय मूलभूत हक्कांचा इतिहास :- भारतीय राज्यघटनेमध्ये मूलभूत हक्कांचा समावेश करण्यात आला असला तरी त्याची मागणी ब्रिटिशांच्या काळापासून झाली असल्याचे दिसून येते. भारतामध्ये सर्वप्रथम १९२८ मध्ये मूलभूत हक्कांची मागणी करण्यात आली होती. १९३१ मध्ये मूलभूत हक्कांचा समावेश असणारी घटना स्वीकारली असली तरी १९३५ च्या कायद्या मध्ये मूलभूत हक्कांचा समावेश करण्यात आला नव्हता. मात्र १९४६ मध्ये ब्रिटिशांनी घटनेत मूलभूत हक्कांना समाविष्ट करण्याचे मान्य केले होते.

कोणत्याही राज्याचा दर्जा हा नागरिकांना देण्यात येणार्या अधिकारावरून ठरत असतो. निरंकुश शासन पद्धती मध्ये नागरिकांना कोणत्याही प्रकारचे हक्क दिले जात नाहीत. परंतु लोकशाही मध्ये सर्व नागरिकांना समान अधिकार उपलब्ध करून देण्यात येतात. राज्यघटनेत नागरिकांना मूलभूत हक्क दिल्यामुळे त्यांच्यावर कोणीही अतिक्रमण करू शकत नाही. त्यामुळे राज्यातील सर्वच नागरिकांना स्वातंत्र्य उपभोगता येते. परिणामी राज्याची सुरक्षितता व स्थैर्य टिकवून ठेवली जाते. त्यामुळे संविधानाने दिलेल्या हक्कांच्या संरक्षणाची हमी संविधानातील तरतुदी मध्ये दिली असल्याचे आढळून येते.

भारतीय संविधानातील तिसऱ्या विभागांमध्ये कलम १२ ते ३५ नुसार सात मूलभूत अधिकार प्रदान करण्यात आले होते. परंतु ४४ व्या घटनादुरुस्तीने मालमत्तेचा हक्क वगळण्यात आहे. त्यामुळे वर्तमान काळात

संविधानामध्ये सहा मूलभूत अधिकार दिले आहेत.त्यामधील समतेचा हक्क आणि त्याचे वास्तव पुढील प्रमाणे असल्याचे दिसून येते.

समतेचा हक्क :

भारताच्या इतिहासावर नजर टाकल्यास विषमता हे एक वैशिष्ट्य सांगता येते. या विषमतेमध्ये अनेक जाती समूहांना विकासापासून दूर ठेवण्यात आले होते. देशाने स्वीकारलेली लोकशाही यशस्वी करायची असेल तर समता निर्माण करणे आवश्यक आहे. या जाणिवेमुळे भारतीय घटनाकारांनी संविधानामध्ये समितीच्या हक्काला अग्रक्रम दिला आहे. पारंपारिक भारतीय समाजव्यवस्थेमध्ये जात व जन्मानुसार व्यक्तीचा दर्जा ठरत असे व व्यक्तीचे शोषण केले जात असे. हजारो वर्षापासून चालत आलेल्या विषमतेला नष्ट करण्यासाठी समतेच्या हक्कांमध्ये पुढील बाबींचा समावेश करण्यात आला आहे.

अ) कायद्यापुढे समानता :- संविधानाच्या कलम १४ प्रमाणे व्यक्तीचा जात, धर्म, लिंग, वंश किंवा गरीब-श्रीमंत अशा कोणत्या आधारावर भेदभाव केला जाणार नाही. कायद्यानुसार सर्वांना समान परिस्थितीमध्ये समान कायदा लागू केला जाईल. त्यासाठी कायद्याचे 'समान संरक्षण' हा शब्दप्रयोग करण्यात आला आहे.

ब) भेदभावाचा अभाव :- कलम १५ नुसार धर्म, वंश, जात, लिंग, वर्ण, जन्मस्थान या आधारावर भेदभाव केला जाणार नाही. तसेच सार्वजनिक ठिकाणावर प्रवेश नाकारला जाणार नाही.

क) समान संधी :- संविधानाच्या कलम १६ नुसार सार्वजनिक नोकऱ्यांमध्ये समान संधी दिली जाईल. धर्म, जात, वर्ग या आधारावर भेदभाव केला जाणार नाही किंवा कोणालाही अपात्र ठरविले जाणार नाही.

ड) अस्पृश्यता निवारण :- प्राचीन काळापासून भारतीय समाजव्यवस्थेमध्ये चालत आलेली प्रथा व त्यामधून निर्माण झालेला भेदभाव कलम १७ नुसार समाप्त करण्यात आला आहे. कायद्यानुसार अस्पृश्यता पाळणास बंदी घालून तो फौजदारी गुन्हा समजला जाईल अशी तरतूद करण्यात आली आहे. भारतीय संविधानाने नागरिकांना दिलेले मुलभूत हक्क म्हणजे भारतीय लोकशाहीचा पाया होय. मानवी हक्काच्या माध्यमातून सर्वांगीण विकास घडवून आणण्याचा प्रयत्न केला आहे. परंतु मानवी हक्काचे उल्लंघन हाच मानवी समाजाचा इतिहास असल्याचे दिसून येते. याचा आढावा घेण्याचा प्रयत्न या ठिकाणावर करण्यात आला आहे.

प्राचीन भारतीय समाजामध्ये मनुस्मृतीने नाकारलेली समानता प्रदान करण्याचे काम भारतीय संविधानाने चौदाव्या कलमामध्ये केली आहे. समता याचा अर्थ सर्व क्षेत्रात समानता नव्हे तर कायद्यापुढे समानता आणि सर्वांना समान संधी देणे होय.

कोणत्याही नागरिकांवर अन्याय झाला असल्यास त्याला न्याय मिळविण्याचा अधिकार मिळाला आहे. अन्यायग्रस्त नागरिकांना न्याय मिळविण्यासाठी न्यायव्यवस्था (न्यायालय), पोलीस प्रशासनाची निर्मिती करण्यात आली आहे. परंतु पोलीस प्रशासनाद्वारे गरीब मानवाशी बेजबाबदार आणि अपमानकारक वर्तन केले जाते. त्यामुळे वर्तमान काळामध्ये सामान्य माणूस तक्रार नोंदविण्यासाठी घाबरत असलेला दिसून येतो. त्याचा पोलीस प्रशासनावरील विश्वास उडाला आहे. त्यामुळे पोलीस रक्षक पेक्षा भक्षक असल्याची प्रतिमा तयार झाली आहे तर दुसरीकडे राजकीय पुढारी व श्रीमंत व्यक्तीची हुजरेगिरी पोलीस वर्गाकडून केल्या जात असल्यामुळे कायद्यापुढे समानता वास्तवात आढळून येत नसल्याचे दिसून येत आहे. इतकेच नव्हे तर जनतेला विश्वासात न घेता जनहिताच्या नावाखाली बनविण्यात आलेल्या कशी काय द्यायचा विरोधामध्ये शेतकरी उतरत आहेत त्यामुळे जनतेचे कायद्यात मग शोषण होत असल्याचे दिसून येते

संविधानाच्या कलम १५ नुसार भेदभाव पाळण्याचा अधिकार नसला तरी पुरुषप्रधान भारतीय समाजव्यवस्थेमध्ये लिंगाच्या आधारावर भेदभाव केला जात असल्याचे आढळून येते. कायद्याने स्त्री-पुरुषांना संसार रुपी रथाची समान चाके समजले जात असले तरी पुरुषप्रधान संस्कृतीमध्ये महत्त्वाचे निर्णय स्त्रिया घेऊ शकत नाही. आजही मुलगा आणि मुलींमध्ये भेदभाव केला जातो. मुलींना लहानपणापासूनच अपमान, अवहेलना आणि अत्याचाराला सामोरे जावे लागते.

संविधानाच्या कलम १६ नुसार सर्वांना समान संधी देण्यात आली आहे. परंतु आजही शिक्षण देत असताना मुलामुलींमध्ये भेदभाव केला जातो. तसेच विवाह व घटस्फोट घडवून आणताना मुलींची पसंती लक्षात घेतली जात नाही. राजकीय क्षेत्राचा विचार केला तर फक्त आरक्षणामुळे स्त्रीला उमेदवारी दिली जाते मात्र सर्व निर्णय घेण्याचे काम त्या महिला उमेदवाराची वडील, भाऊ किंवा पती करत असल्याचे आढळून येते.

कलम १७ नुसार अस्पृश्यता नष्ट करण्यात आली आहे. परंतु वास्तव समाजव्यवस्थेमध्ये मोठ्या प्रमाणात अस्पृश्यता पाळली जाते. आजही ग्रामीण भागामध्ये कनिष्ठ जाती समूहांना सार्वजनिक पाणवठ्यावर येण्याचा

अधिकार नाही. त्यांच्यासाठी वेगळ्या पाणवठ्याची व्यवस्था केलेली दिसून येते तसेच खालच्या जातींना मंदिर प्रवेश नाकारला जातो. जाती बरोबरच लिंगाच्या आधारावर स्त्रियांना मंदिर प्रवेश दिला जात नाही. अशा प्रकारे आजही अस्पृश्यता पाळली जात असल्याचे निदर्शनास येते.

यावरून असे निदर्शनास येते, की संविधानाने सर्वांचा विकास घडवून आणण्यासाठी सर्वांना समान अधिकार दिले आहेत. परंतु हे अधिकार भोगत असताना दुसऱ्याच्या अधिकार्याची जोपासना करणे हे आपले कर्तव्य असल्याचे व्यक्ती विसरून जात असलेला दिसून येतो. त्यामुळे मानवी हक्क हे कागदावरच उपभोगल्या जात आहेत असे म्हटल्यास अतिशयोक्ती होणार नाही. संविधानाने दिलेल्या मानवी हक्कांचे जतन होण्याकरिता सामाजिक, राजकीय मानसिकता बदलण्याची नितांत गरज आहे. त्यासाठी इच्छाशक्ती हाच एकमेव उपाय आहे. मानव हा जन्मत: स्वतंत्र असलेला प्राणी आहे,त्याला समाजामध्ये वावरण्याचा आणि सर्वांगीण विकास घडवून आणण्याचे स्वातंत्र्य आहे.हे स्वातंत्र्य टिकवून ठेवण्याकरिता समाजाने मानवाला काही विशेष अधिकार दिले आहेत. या मानवी अधिकाराचा समावेश भारतीय संविधानामध्ये करण्यात आलेला आहे,परंतु आजही या अधिकाराचा उपयोग समाजातील सर्वच व्यक्तींना घेता येत नाही हे एक वास्तव असल्याचे दिसून येते.

संदर्भ ग्रंथ :

१) डॉ. सुभाष गवई, डॉ. दया पांडे, २०११, ओळख मानवाधिकाराची, वेद मुद्रा प्रकाशन, अमरावती.

२) प्राध्यापक व्ही.बी. पाटील २०१२ मानवी हक्क के सागर पब्लिकेशन पुणे.

३) डॉ. शैलेंद्र देवळणकर, २०११, समकालीन जागतिक राजकारण, विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगाबाद.

४) शर्मा रमेश, मिश्रा एम.के., २०१०, महिला और मानव अधिकार, अर्जुन पब्लिशिंग, नई दिल्ली.

५) डॉ. धर्म सिंह, २०१५, मानव अधिकार, भारत बुक सेंटर, दिल्ली.

६) बसंतीलाल बबेल, २०१६, मानव अधिकार सेंटर लॉ पब्लिकेशन, दिल्ली.

❑❑❑

डॉ. बी.यु. जाधव हे म. शि. प्र. मंडळाच्या श्री शिवाजी महाविद्यालय, परभणी येथे २०१० पासून प्राचार्य म्हणून कार्यरत आहेत. त्यापूर्वी त्यांनी याच संस्थेत वीस वर्षे भौतिकशास्त्राचे अध्यापन केले आहे. भौतिकशास्त्र आणि उच्च शिक्षणावर त्यांचे अनेक शोधनिबंध प्रकाशित आहेत. ते एक मान्यताप्राप्त संशोधन मार्गदर्शक आहेत. त्यांना स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ आणि महाराष्ट्र राज्य सरकारच्या *उत्कृष्ट प्राचार्य* पुरस्कारासह अनेक पुरस्कार मिळाले आहेत. ते एक प्रशिक्षित Assessor म्हणून NAAC शी संबंधित आहेत.

डॉ. तुकाराम रामराव फिसफिसे हे म. शि. प्र. मंडळाच्या श्री शिवाजी महाविद्यालय, परभणी येथे समाजशास्त्र विभाग प्रमुख म्हणून कार्यरत आहेत. त्यांनी १३ वर्षे पदवी आणि ११ वर्षे पदव्युत्तर स्तरावर अध्यापन केले आहे. तसेच त्यांनी अनेक आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय, राज्यस्तरीय चर्चासत्र, परिषदा व कार्यशाळेत सहभागी होऊन आपल्या अभ्यासपूर्ण शोधनिबंधांचे वाचन केले आहे. आतापर्यंत त्यांचे विविध विषयांवरील ३० शोधनिबंध प्रकाशित आहेत.

NEW MAN PUBLICATION
www.newmanpublication.com

ISBN 978-93-91621-20-9
₹ 395/-
9 789391 621209
www.newmanpublication.com

STATUS OF INDIAN WOMEN

Editors

Dr. Vishwanath M. Suryawanshi

Dr. Tukaram R. Fisfise

SNEHAL PUBLICATIONS

Parbhani - 431401

ISBN: 978-93-91998-14-1

Title: Status of Indian Women

Editors: Dr. Vishwanath M. Suryawanshi
Dr. Tukaram R. Fisfise

First Published: March 2022

© Editors

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means without the written permission of the copyright owner.

Published by
Snehal Publications,
Shivram Nagar, Parbhani- 431401.

Mob. + 91 9730721393, +91 9420079975

Typesetting: Seema Zade

Cover Designing: Dr. Kalyan Gangarde

Price: Rs. 225/-

Printed at

Snehal Printers and Book Binders,
Shivram Nagar, Parbhani- 431401
Mob. + 91 9730721393

Facts, views and opinions published by the author in the book express solely the opinions of the author. Authors are responsible for their content, citation of sources and the accuracy of their references. The publisher cannot be held responsible for any lacks or possible violations of third parties' rights.

14. Sexual Abuse: Problems Among Girl Child
Dr.Maheshkumar Pardeshi & Dr.D.S. Dharwadkar 87

15. The Role of SHGs In Women Entrepreneurship Development for Women Empowerment: With Special Reference to Jalna District
M.S. Parturkar 91

16. Indian Patriarchy
Rohini Patel 97

17. Female Foeticide and Infanticid
Dr. Samruddhi Tapare 104

18. Changing Status of Woman in Indian Family
Sunita M. Bais 112

19. Significance Of Women Empowerment in India
Dr. Ganesh K. Chalindrawar 117

20. Challenges Of Women Empowerment
Dr. Varsha Zanvar Dodiya 122

14.

SEXUAL ABUSE: PROBLEMS AMONG GIRL CHILD

Dr.Maheshkumar Pardeshi
Dept of Sociology
Coll Hatpipliya Dewas (MP)

Dr. Dharwadkar D.S
Dept of Sociology Govt
Toshniwal ACS Coll,Sengaon

Introduction:

Indian society is a male dominated society. A renowned, has called Indian women, "Women among Shudras. They have no any rights." Women/girls have been deprived of human rights, education, dignity and social status. Researchers focused on the most which make the girls to suffer in unspoken sensitive issue silence.

Limitation of the study: Since, "Sexual Abuse." history has been not produced accurately by victim, the source of the work is limited. Many girls are victim but as per the social boding do not have firm documentation the writer had depend on oral reports.

Objective Study

The study is based on the following objectives

1) Identifies nature of, "Sexual Abuse."
2) Analyze the, "Sexual Abuse Cases."
3) To study the consequence of "Sexual Abuse."

Hypothesis:

The hypothesis have been formulated from perspective of "Sexual Abuse: Problems among Girl Child." To be investigated.

1) The gender inequality and dominancy made girls to face extreme violence.
2) "Sexual Abuse" unspoken sensitive issue.
3) Many unknown girls are victim.
4) Cause of Social boding not have firm documentation.

Source of the Data:

The study is carried out by using both primary and secondary sources of data. The secondary sources of data have been collected reports, documents and periodicals. NCRBI published and unpublished by Government of India and individuals.

Researcher utilized primary sources for Data collection like interview with victim, relatives, neighbor, friend and other.

Area of study:

Area of this study Hatpipliya. Hatpiliya is a town and Nagar parishad in the Hatpipliya tehshil within Dewas district of the state of Madhya Pradesh, India. It lies 149 kilometers west of the state capital of Bhopal. Haipipliya had a census-estimated 2011 population of 17,419, which makes it aTier-4 city. Literacy rate is 67.37% and sex-ratio is 946.

Methodology:

Good research work depends upon the methodology that has been followed. The present study depends upon both on primary and secondary data. The secondary data has been collected from published and unpublished materials from books, journals, newspaper, report (Central Government, NCRBI, and State Government) unpublished Thesis, Internet etc.

In India as many as 109 children were sexually abused every day, according to the data by the National Crime Record Bureau. 96 children sexually-assaulted every day in India, Madhya Pradesh.

In Hatpipliya (Madhya Pradesh) Tahshil 73 (Seventy-Three) total cases of girl child sexual abuse were recorded during the 2014-2019. According to the availability of the case 17 (Seventeen) cases were analyzed and studied with the help of case study method. Stressful pattern in the families often impede opportunities to children to share their feelings in family life.

Case Study No. 1

Ganga's Mother lived with her Second husband. Ganga's mother lived with two girls and help to selling Mohas liquor with her second d husband. Ganga could not go to school regularly, she helps her mother to domestic work as well as cooking, washing and work. Gangas step father is hard drunker. One day Ganga was alone in home at that movement her mother outside the village for attend the marriage with sister. Afternoon her father call for servicing for lunch, her father was drunkard he fully loss his control. He cathed her and raped her. Next day she told her mother, mother complaint the police but result zero. In this case the abuser used her to sexual satisfaction.

Crime recorded by the NCRBI is in other way the opposite side of the problems, girls facing in inclusion. Based on some record it can be clearer to understand the nature and extent of exclusion of girls are undergoing in our country. The NCRBI has broadly categorized crimes against girls under two major categories;

1) Under the Indian Penal Code (IPC)
   i) Murder ii) Hurt iii) Rape iv) Kidnapping and Abduction v) Arson vi) Child marriage preventation Act vii) Others (Other Classified IPC crimes)
2) Under the Special laws (SL)
   i) Protection of civil Rights Act

India Factsheet: Gender & Social Exclusion indicators

Sr. no.	Gender Related Indicators	2010	2011
1.	Gender Inequality Index	-----	0.617
2.	Gender Inequality Index rank out of 146	----	129
3.	Rate of Cognizable Crime Against Women(%)	14.1	----
4.	Female Literacy Rate	----	65.46
5.	Gender gap in Literacy	----	16.68
6.	Literacy rates for Female	----	49.71

(Source: Planning Commission, 2011)

Conclusions:

Stressful pattern in the families often impede opportunities to children to share their feelings in family life. Sexual abuse by close relatives is fact of life girl children in India. Broken marriage, disintegrated families, single parent family and addiction, lack of interaction between parents and children. Such families understanding and guiding the children which create vacuums in the life of girls. Suggestions:

The girl children can helped to overcome the situation by interaction with them. Society, Parent should be told them was not their fault. Girl needs emotional and psychological support. Need to implement strictly law and order. Also need to develop morality, and frame of social security.

References:

John Lewis Gillin & John Philip Gillin -Cultural Sociology, The Macmillan , New York,1940.

Amartya Sen -Social Exclusion: Concept, Application & Security, Asian Development Bank, Manil, 2000.

Hills, L. & Piachaud -Understanding Social Exclusion: Oxford University Press, USA, 2002. A Report by NRBI

❑❑❑